

στο μικροσκόπιο...

Με ποιο ανθρώπινο κόστος;

Καθώς τα ισραηλινά άρματα μάχης και τα στρατεύματα επιχειρούν πλέον εντός της Λωρίδας της Γάζας, ένα ερώτημα εγείρεται επιτακτικό: μπορούν οι συντονισμένες στρατιωτικές επιχειρήσεις να σταματήσουν τις επιθέσεις με ρουκέτες της Χαμάς, εφόσον βεβαίως αυτή η οργάνωση παραμένει στην εξουσία; Και αν η απάντηση είναι όχι, τότε ο πραγματικός στόχος αυτής της τεράστιας επιχείρησης είναι η απομάκρυνση της Χαμάς, ανεξαρτήτως κόστους;

Να υπενθυμίσουμε ότι η Χαμάς εξελέγη δημοκρατικά προ τετραετίας κι έχει υπό την εποπτεία της πάνω από 20.000 ένοπλους άνδρες. Τους τελευταίους 18 μήνες ενίσχυσε την εξουσία της, απομονώνοντας στη Δυτική Οχθη τον πολιτικό της αντίπαλο και τον αρχηγό της, δηλαδή τη Φατάχ και τον Μαχμούντ Αμπάς.

Να επισημάνουμε επίσης ότι αυτή τη φορά υπάρχει έντονη κριτική σε βάρος του Ισραήλ από τη διεθνή κοινότητα, εξαιτίας της δύναμης που εκπέμπει η τηλεοπτική εικόνα αφενός και αφετέρου γιατί είναι διάχυτη η αίσθηση ότι το Ισραήλ έχει και στο παρελθόν καταφύγει σε παρόμοιες τακτικές χωρίς επιτυχία. Πολλοί θυμίζουν τον πόλεμο του 2006 εναντίον της Χεζμπολάχ στον Λίβανο, όπου το Ισραήλ προσπάθησε να καταστρέψει τους εκτοξευτές πυραύλων και να πλήξει τον πυρήνα της εχθρικής οργάνωσης, για να καταλήξει στο τέλος να σκοτώσει αθώους πολίτες και να αφήσει πίσω του τη Χεζμπολάχ περισσότερο δημοφιλή και ίσως δυνατότερη απ' ό,τι ήταν πριν από τον πόλεμο. Οι στρατιωτικοί αναλυτές στην Ιερουσαλήμ, ωστόσο, διατείνονται ότι δεν υπάρχουν κοινά σημεία στις δύο αυτές επιπτώσεις και ότι το Ισραήλ έχει πάρει το μάθημά του. Η Γάζα είναι μικρότερη και επίπεδη σε σχέση με τον νότιο Λίβανο και το πιο σημαντικό, δεν συνορεύει με τη Συρία, απ' όπου τα όπλα περνάνε ευκολότερα. Καταστρέφοντας επομένως τα τούνελ προς την πλευρά της Αιγύπτου και περιορίζοντας τις αποθήκες όπλων, οι Ισραηλινοί πιστεύουν ότι θα πετύχουν τον στόχο τους. Ίσως χρειαστούν εβδομάδες και μήνες για να δουλέψει το σχέδιο.

Παρ' όλα αυτά το ερώτημα παραμένει: Με ποιο ανθρώπινο κόστος; Και ποιος θα είναι στην εξουσία όταν όλα θα έχουν τελειώσει;

HERALD TRIBUNE

Το μαύρο πρόβατο της Ευρώπης

Μια συνάντηση με τον Βάτσλαβ Κλάους κινδυνεύει να αποδειχθεί πολύ σύντομη, όπως διαπίστωσε ο ανταποκριτής της γαλλικής «Le Monde», που πλησίασε τον προεδρεύοντα της Ε.Ε. σε συμπόσιο για τις αρετές της ελεύθερης αγοράς. Ο 67χρονος πρόεδρος της Τσεχίας, με το φροντισμένο μουντάκι, τα κοντοκουρεμένα λευκά μαλλιά και το θεληματικό πηγούνι, μιλά άπταιστα αγγλικά και δεν κρύβει τη γνώμη του για τον Τύπο.

«Μία συνέντευξη για τη Monde; Οχι!», λέει ο κ. Κλάους, που προσθέτει: «Μην επιμένετε. Είστε αριστερή εφημερίδα και τόσο, μα τόσο, φιλοευρωπαϊκή».

Η ίδια μοίρα περίμενε τον ανταποκριτή των Times της Νέας Υόρκης, Νταν Μπιλέφσκι, ενώ ο Γάλλος συνάδελφός του, της «Figaro», Στεφάν Κοβάτς, που είχε εξασφαλίσει την πολυπόθητη άδεια του προέδρου για μία συνέντευξη, εκδιώχθηκε από το προεδρικό μέγαρο, αφού ο κ. Κλάους δυσανεχότανε από τον πρώτο κιόλας ερώτησή του. Η ερώτηση αυτή, την οποία ο Κοβάτς δεν είχε συμπεριλάβει στον κατάλογο που είχε ωριότερα παραδώσει στο γραφείο Τύπου της προεδρίας, αφορούσε την εκλογή του προέδρου Κλάους χάρη στις ψήφους των Κομμουνιστών. Η αντίδραση του προέδρου ήταν οργισμένη, με τον κ. Κλάους να χτυπά με το χέρι του το τραπέζι και να ανακοινώνει στον υπεύθυνο Τύπου του γραφείου του ότι απολύεται.

Τον οξύθυμο χαρακτήρα του Βάτσλαβ Κλάους είχε άλλωστε επισημάνει πράκτορας της μυστικής αστυνομίας, τη δεκαετία του 1980, που ανέφερε σε έκθεσή του: «Με τη συμπεριφορά και τη στάση του μας πείθει ότι θεωρεί τον εαυτό του παραγνωρισμένη ιδιοφυΐα. Ο Κλάους θεωρεί ότι όποιος διαφωνεί με τις απόψεις του είναι ανόητος και ανίκανος».

Πάθος με την οικονομία

Αλαζόνας, παθιασμένος και πείσμων, ο Βάτσλαβ Κλάους αναφέρει ως χόμπι του το σκι, το τένις, τη μουσική τζαζ και το μπάσκετ. Το πραγματικό πάθος του, όμως, βρίσκεται αλλού και έχει να κάνει με την οικονομία: είναι υπέρμαχος ακραίας μορφής νεοφιλελευθερισμού, εμπνευσμένη από τους Νομπελίστες οικονομολόγους Φρίντριχ Χάγιεκ και Μίλτον Φρίντμαν και από την πρώην πρω-

θυπουργό Μάργκαρετ Θάτσερ, φωτογραφία της οποίας διατηρεί στο γραφείο του. Στο όνομα αυτού του νεοφιλελευθερισμού, τον οποίο δεν εφάρμοσε όμως ως πρωθυπουργός, ο Κλάους αρνείται την ύπαρξη του φαινομένου του θερμοκηπίου, το οποίο χαρακτηρίζει «μύθος». Στο βιβλίο του, «Ενας Γαλάζιος Πλανήτης», ο Τσέχος πρόεδρος ασκεί αυστηρή κριτική στους περιβαλλοντολόγους και τα ιδεολογήματά τους, τα οποία χαρακτηρίζει «εξίσου επικίνδυνα, όσο και ο κομμουνισμός».

Το σημαντικότερο μαύρο πρόβατο του Βάτσλαβ Κλάους λέγεται, όμως, Ευρωπαϊκή Ένωση, την οποία ο Τσέχος πρόεδρος δεν χάνει ευκαιρία να παρομοιάσει με

τη Σοβιετική Ένωση: όχι αρκετά φιλελεύθερη, αδιάφορη για την εθνική κυριαρχία των κρατών-μελών της και περισσότερο τεχνοκρατική παρά δημοκρατική. Ο Τσέχος πρόεδρος είναι ο μόνος Ευρωπαίος ηγέτης που αρνείται επίμονα να τοποθετήσει ευρωπαϊκή σημαία στο γραφείο του, καθώς αυτή του θυμίζει υπερβολικά τις σοβιετικές σημαίες, στα κρατικά κτίρια της Πράγας.

Οι Τσέχοι, όμως, αγαπούν πολύ τον πρόεδρό τους. Αυτό συμβαίνει όχι τόσο για τον ευρωσκεπτικισμό του, αλλά χάρη στην εικόνα του ανεξάρτητου, μοναχικού πολιτικού, που αντιμάχεται με γενναιότητα τις επικρατούσες ιδεολογικές τάσεις της εποχής.

Στα τέλη της δεκαετίας του 1960, ο κ. Κλάους διοργανώνει σεμινάρια μη μαρξιστικών Οικο-

νομικών στην Ακαδημία Επιστημών της Τσεχοσλοβακίας. Τα σεμινάρια, που ήταν αρχικά ανεκτά από το κομμουνιστικό καθεστώς, απαγορεύθηκαν λίγο αργότερα. Το 1970 διορίζεται στην κεντρική τράπεζα και οργανώνει -μυστικές αυτή τη φορά- συναντήσεις διαφωνούντων οικονομολόγων. Η είσοδος του στην κυβέρνηση του Βάτσλαβ Χάβελ το 1989 τον φέρνει αμέσως σε σύγκρουση με τον πολιτικό του προϊστάμενο. Οι δύο πολιτικοί δεν θα μπορούσαν να είναι πιο διαφορετικοί. Ο κ. Κλάους δεν χάνει ευκαιρία να προειδοποιήσει για τους κινδύνους μιας ενωμένης Ευρώπης, σείοντας το σκιάχτρο της επανόδου της γερμανικής επιρροής και της προσάρτησης της Σουδητίας, όπως το 1938, ενώ ο πρόεδρος Χάβελ μιλά την ίδια ώρα για «την Ευρώπη της δημοκρατίας και της πνευματικής καλλιέργειας».

Ο Βάτσλαβ Κλάους επιμένει ότι δεν υπήρξε ποτέ αντιφρονών του κομμουνιστικού καθεστώτος. «Όταν εσείς οι διαφωνούντες λέγατε μεγάλες κουβέντες, εγώ δούλευα!» είπε ο κ. Κλάους σε πρώην πολιτικό κρατούμενο. Στις 11 Νοεμβρίου στο Δουβλίνο, όμως, ο Τσέχος πρόεδρος χαρακτήρισε τον εαυτό του αντιφρονούντα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και γευμάτισε προκλητικά με τον αρχιτέκτονα του ιρλανδικού «όχι» στο Ευρωσύνταγμα, Ντέκλαν Γκάνλεϊ.

Ο Τσέχος πρόεδρος διατηρεί, ωστόσο, άριστες σχέσεις με τον Ρώσο πρωθυπουργό Πούτιν. Ο Ρώσος ηγέτης παρασημοφόρησε τον κ. Κλάους με το παράσημο Λένιν, ενώ ο Τσέχος πρόεδρος καταδίκασε έντονα τη Γεωργία στον πρόσφατο πόλεμό της με τη Ρωσία.

Ως προεδρεύων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο Βάτσλαβ Κλάους θα κάνει ό,τι περνά από το χέρι του για να εμποδίσει την έγκριση της Συνθήκης της Λισσαβώνας, παρότι ο πρωθυπουργός του, Τζίρι Τοπολάνεκ, την υποστηρίζει. Ο πρωτεγουσιάνος Κλάους, όμως, ουδέποτε συμπάθησε τον επαρχιώτη Τοπολάνεκ, ο οποίος τον διαδέχθηκε στην κομματική ηγεσία το 2002. «Πολλοί πίστεψαν ότι μετά την εκλογή του στην προεδρία, ο κ. Κλάους θα έπαυε να ασχολείται με την πολιτική καθημερινότητα. Πόσο λίγο τον γνωρίζουν όσοι πίστεψαν κάτι τέτοιο...», λέει ο πρώην υπουργός Εσωτερικών, Γιαν Ρουμλ.